

**ДОБРОВІЛЬНЕ, САМОСТІЙНЕ ТА ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ:
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗМЕЖУВАННЯ****VOLUNTARY, INDEPENDENT, AND COMPULSORY ENFORCEMENT OF DECISIONS:
TOPICAL ISSUES OF DISTINCTION****Хотинська-Нор О.З., д.ю.н., професорка,
завідувачка кафедри юстиції***Навчально-науковий інститут права Київського національного університету імені Тараса Шевченка***Малярчук Л.С., к.ю.н.,
доцентка кафедри юстиції***Навчально-науковий інститут права Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

У статті виноситься на розгляд проблематика розуміння добровільного і самостійного виконання рішення, а також особливостей їх проявів залежно від періоду здійснення відповідних дій з боку боржника, на основі чого визначені часові проміжки для добровільного, самостійного і примусового виконання та інші критерії для їх розмежування. У цілому піднімається питання доцільності запровадження такої практики у виконавчому провадженні у контексті характеристики суті, значення подібних дій та їх наслідків, а також із врахуванням попереднього досвіду.

Так, вивчався підхід законодавця щодо надання семиденного строку на добровільне виконання рішення після відкриття виконавчого провадження без застосування заходів примусу до боржника та із звільненням від сплати виконавчого збору у разі виконання ним рішення протягом цього часу. Також розглядаються причини і доцільність заміни поняття «добровільного» виконання на «самостійне» на етапі примусового виконання, у порівнянні наводяться ознаки цих видів виконання і їхня характеристика.

Здійснюється оцінка інституту добровільного виконання та потреба в його популяризації з метою запобігання ініціюванню примусового виконання рішення, і навпаки – перспективи відкриття виконавчого провадження як стимулу для добровільного виконання.

Досліджуються прояви здійснення самостійних дій зобов'язаної за рішенням особи, що спрямовані на його виконання, з урахуванням і міжнародного досвіду, з огляду на що зроблені висновки щодо відсутності потреби вводити строк для самостійного виконання в межах виконавчого провадження та наводяться відповідні обґрунтування такої позиції. У той же час констатуються проблематика і перешкоди реалізації можливості виконання рішення у добровільному порядку до початку примусового виконання рішення та відповідні негативні наслідки для боржника, зокрема щодо стягнення з нього виконавчого збору (основної винагороди). Пропонується у таких ситуаціях враховувати об'єктивні причини невиконання рішення добровільно вчасно і зменшувати розмір санкції за це, наприклад, якщо у результаті відбулося вже самостійне виконання паралельно з вчиненням виконавчих дій. Вноситься на розгляд пропозиція щодо надання строку на добровільне виконання до видачі судом виконавчого документу та оцінюються її позитивні аспекти і можливість використання.

Ключові слова: примусове виконання рішення, добровільне виконання рішення, виконавче провадження, виконавець, боржник, стягувач, суд, судочинство, судовий контроль, судовий контроль за виконанням рішення.

The article considers the issues of understanding voluntary and independent enforcement of a decision, as well as specifics of their manifestations depending on a period of relevant actions taken by a debtor, and there are defined, on this basis, time periods for voluntary, independent and compulsory enforcement and other criteria for their distinction. In general, it raises the question of an expediency of introducing such a practice in enforcement proceedings in the essence characterising context, significance of such actions and their consequences, and also taking into account previous experience.

Thus, it is studied a legislator's approach to granting a seven-day term for voluntary execution of a decision after commencement of enforcement proceedings without applying coercive measures to a debtor and with exemption from payment of an enforcement fee if a debtor complies with a decision within such a term. Also, it is examined reasons and expediency of replacing the concept of 'voluntary' enforcement with 'independent' enforcement at the stage of enforcement, and compared the features of these types of enforcement and their characteristics.

The article includes assesses of the institute of voluntary enforcement, as well as the need to promote it in order to prevent the initiation of enforcement proceedings, and vice versa – the prospects for opening enforcement proceedings as an incentive for voluntary enforcement.

The article author carries out researches of independent action manifestations of a person obliged under a decision aimed at its enforcement, taking into account international experience, and given that the conclusions on absence of a need to introduce a term limit for independent enforcement within a framework of enforcement proceedings and provides relevant justifications for this position. At the same time, it is stated the problems and obstacles to implementation of possibility of voluntary enforcement of a decision before commencement of enforcement and corresponding negative consequences for a debtor, in particular, with regard to recovery of an enforcement fee (main remuneration) from a debtor, and it is suggested that in such situations, the objective reasons for failure to voluntarily enforce a decision in time should be taken into account and the amount of a sanction for this should be reduced, in particular, if as a result, independent enforcement has already taken place in parallel with enforcement actions. A proposal to grant a period for voluntary execution before court issues an enforcement document and assesses its positive aspects and the possibility of its use are submitted for consideration.

Key words: enforcement of a decision, voluntary execution of a decision, enforcement proceedings, executor, debtor, debt collector, court, court proceedings, judicial control, judicial control over execution of a decision.

Вступ. Згідно ст. 129-1 Конституції України [1] судові рішення є обов'язковим до виконання. У силу даної конституційної засади кожен, не на користь кого ухвалено судові рішення, має його виконати у відповідності до приписів резолютивної частини добровільно. У той же час, на принципі обов'язковості рішення ґрунтується і допустимість його примусового виконання у разі ухилення від його виконання зобов'язаної за рішенням особи (боржником), тобто реалізації поза волею останнього органами та особами, до компетенції яких відноситься примусове виконання рішень, за особливою процедурою

із застосуванням спеціальних заходів. Хоча самостійні дії направлені на виконання рішення боржник може вчинити і після відкриття виконавчого провадження, подекуди навіть випередивши виконавця у забезпеченні виконання рішення. При цьому період, в межах якого відбулося виконання рішення з боку боржника, і визначає вид виконання та правові наслідки такого.

Постановка проблеми. У світлі низьких показників виконання рішень задля забезпечення реалізації задекларованого ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [2] права на справедливий суд все

активніше починає обговорюватися і розвиватися інститут добровільного виконання, напрацьовуються механізми та способи стимулювання для його використання і поширення, укорінення його у правовій свідомості громадян та сприйняття в якості тренду з метою запобігання ініціюванню примусового виконання рішення, а головне покращення ситуації з відновленням прав в Україні в цілому. Підтвердженням цьому є нещодавно проведені круглі столи і заходи, присвячені аналізу різним варіаціям добровільного виконання та перешкодам для його застосування, підготовлені законопроекти щодо його запровадження, тому вивчення та оцінка проявів здійснення самостійних дій зобов'язаної за рішенням особи, що спрямовані на його виконання, зокрема з урахуванням міжнародного досвіду, є на часі. Крім того, практика «добровільного» («самостійного» виконання) після відкриття виконавчого провадження раніше вже використовувалася у Законі України «Про виконавче провадження» від 21.04.1999 р. № 606-XIV [3], який втратив чинність 05.01.2017 р., але теж потребує вивчення з огляду на пропозиції запозичення попереднього досвіду.

Стан дослідження. Питання щодо проблематики розуміння добровільного і самостійного виконання, їх проявів та розмежування, як і в цілому доцільності запровадження таких інститутів, зокрема в межах виконавчого провадження, у своїх дослідженнях піднімали Авторгов А. М., Бондар І. В., Массалова Н. С., Снідевич О. С., Телявський А. М., Шутенко О. В., Фурса С. Я., Фурса Є. І. У продовження даної дискусії у даній розвідці на розгляд виносимо авторські міркування щодо правової природи подібної практики з метою проведення її характеристики, зокрема в контексті допустимості, суті, значення таких дій та їх наслідків на різних етапах реалізації судового рішення на основі ретроспективного та перспективного аналізу їх законодавчого закріплення.

Виклад основного матеріалу. Так, хоча процесуальне законодавство і використовує поняття «добровільне виконання» (ч. 2 ст. 432 Цивільного процесуального кодексу України [4]), проте не наводить його тлумачення, як і диференціюючих ознак для відмежування від примусового виконання, так і не встановлює тривалості часових проміжків, в межах яких таке допускається. У свою чергу Верховний Суд вказує, що примусове виконання рішення починається з моменту прийняття державним виконавцем постанови про відкриття виконавчого провадження [5], натомість термін до винесення постанови про відкриття виконавчого провадження як раз і визначається можливістю для боржника добровільно виконати рішення суду [6].

Із системного аналізу ст. 12 Закону України «Про виконавче провадження» (далі – Закон) [7], якою встановлено трьохрічний строк для примусового виконання рішення з наступного дня після набрання ним законної сили, дійсно вбачається висновок, що добровільне виконання може мати місце до звернення до органів державної виконавчої служби чи приватних виконавців, і навпаки – факт відкриття виконавчого провадження унеможливує вже добровільне виконання, адже після цього можна вести мову лише про самостійне виконання рішення (ч. 4 ст. 19 Закону) боржником (статус відповідача у виконавчому провадженні) через об'єктивну відсутність у більшості випадків волевиявлення у останнього виконувати рішення. Так, саме невиконання рішення з боку відповідача стало приводом звернення до компетентних суб'єктів за відповідним сприянням, але до чого його на цьому етапі тепер спонукає потенційне застосування до нього заходів примусового характеру, а також стягнення виконавчого збору (основної винагороди) і навіть сама постанова про відкриття виконавчого провадження як сигнал про початок примусового виконання рішення.

У цьому зв'язку доречно нагадати, що попередній Закон України «Про виконавче провадження» довгий час вико-

ристовував як раз термін «добровільне виконання», при цьому його тривалість визначалася у 7 днів і у разі виконання рішення протягом якого боржник звільнявся від сплати виконавчого збору. Однак у подальшому замість нього було введено більш коректне поняття для виконання рішення безпосередньо боржником у цей період – «самостійне виконання» (коли задоволення вимог стягувача відбувається не внаслідок здійснення конкретних виконавчих дій з боку виконавця щодо боржника чи відносно його майна, а в результаті прямих активних дій самого боржника на користь стягувача і які спрямовані на виконання рішення в цілому), що зумовлено специфікою і суттю виконавчого провадження та такої його характерною ознакою як наявність примусу, адже при цьому самостійне виконання відбувається все одно в умовах своєрідного тиску і можливості застосування заходів стимулу виконавцем.

У той же час, варто відзначити, що і чинна редакція Закону України «Про виконавче провадження» оперує поняттям «добровільного виконання» (ст. 7), проте вже в іншому смисловому значенні і знову-таки стосується дій боржника поза межами виконавчого провадження без участі виконавця як його визначального суб'єкта і передусе виконавчому провадженню.

Таким чином, з урахуванням зазначеного, можна зробити висновок, що саме після відкриття виконавчого провадження має місце вже самостійне виконання рішення, добровільне ж у свою чергу можливе до пред'явлення виконавчого документа до примусового виконання (хоча цей період охоплює весь відведений час для звернення до суб'єктів примусового виконання і тут ці строки фактично перетинаються, проте, як було вказано вище, строк для добровільного виконання переривається у разі відкриття виконавчого провадження), що ґрунтується виключно на власному бажанні відповідача (боржника) без сприяння спеціальних органів чи осіб з огляду на його високу правову свідомість, розуміння вагомості і значення конституційних засад та з урахуванням оцінки негативних наслідків невиконання рішення у добровільному порядку. А відтак поняття «добровільного» і «самостійного виконання» не можуть отожднюватися та вживатися як синоніми, адже мають чіткі критерії для розмежування, зокрема часові рамки здійснення, відмінне правове регулювання процесу під час якого відбувається (у разі добровільного виконання відносини фактично знаходяться поза правовим полем, адже судовий процес закінчився, а виконавчий ще не почався або вичерпався строк для його ініціювання чи виконавче провадження було завершено) та наявність (потенційного) впливу у специфічній формі з боку спеціального суб'єкта – виконавця. Тому законодавство про виконавче провадження повинно оперувати виключно поняттям «самостійного виконання» у контексті виконання рішення безпосередньо боржником, що не є напрямку результатом вчинення щодо нього (його майна) виконавчих дій із боку виконавця, а в цілому зумовлене опосередкованим впливом суті виконавчих процедур та вжитих у зв'язку з відкриттям виконавчого провадження заходів (внесення відомостей про боржника до Єдиного реєстру боржників, вказівка на необхідність надання декларації про доходи і майно, перевірка майнового стану боржника, накладення арешту на майно тощо).

У контексті наведеної характеристики даних понять та їх кореляції доречно проаналізувати не просто допустимість самостійного виконання рішення боржником під час виконавчого провадження, а і наслідки такого виконання та виправданість надання строку для самостійного виконання для всіх категорій рішень, зокрема враховуючи попередній досвід його застосування за старим законом, а також іноземну практику в якості прикладу для доопрацювання такої моделі самостійного виконання з урахуванням потенційної можливості відкриття виконавчого провадження як стимулу саме для добровільного виконання рішення.

Так, чинний Закон допускає самостійне виконання і навіть зобов'язує сторін повідомити про таке виконавця (ч. 4 ст. 19 Закону), проте на відміну від попереднього Закону України «Про виконавче провадження» від 21.04.1999 р. не надає відповідного строку для самостійного виконання після відкриття виконавчого провадження з метою звільнення боржника від сплати виконавчого збору (основної винагороди) у разі використання цієї нагоди. Наразі ж фактично боржник може виконати рішення самостійно впродовж перебігу всього виконавчого провадження паралельно із вжиттям виконавцем заходів примусового характеру. Все ж, не зважаючи на це, не уникне обов'язку сплати виконавчого збору (основної винагороди), адже за ч. 9 ст. 27 Закону виконавчий збір не стягується лише, якщо рішення було виконано до винесення постанови про відкриття виконавчого провадження. Більше того, саме такі нововведення надали виконавчому збору (основній винагороді) подвійної правової природи і тепер це не тільки плата за вчинення виконавчих дій виконавцем, тобто за примусове виконання рішення, а і санкція за невиконання рішення у добровільному порядку до залучення суб'єктів примусового виконання. Тому з приводу пропозиції у проєкті Закону про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» щодо запровадження строку на самостійне виконання рішення № 10048 від 14.09.2023 р. [8] знову запровадити 7-денний строк, який має надаватися боржнику для самостійного виконання з подальшим звільненням від сплати ним виконавчого збору (основної винагороди) у разі здійснення такого, вважаємо за необхідне зазначити наступне.

Насамперед, перспектива ініціювання виконання рішення в примусовому порядку являється певним стимулом для відповідача (боржника) вжити визначених судом у рішенні заходів після його ухвалення задля уникнення початку його примусового виконання компетентними органами та особами. А вірогідність того, що після відкриття виконавчого провадження до боржника все одно не будуть застосовані заходи впливу і в будь-якому разі йому надаватиметься строк для виконання рішення без застосування до нього санкцій у грошовій формі в жодному разі не буде спонукати його виконувати рішення добровільно, а навпаки збільшить кількість звернень до виконавців з метою заохочення пасивного боржника виконати приписи суду, що у результаті вже може призвести до активізації боржника у виконанні рішення. З одного боку мета судочинства буде досягнута – порушені права будуть захищені і як наслідок відновлені, але, по-перше, це відбудеться із значним відтермінуванням у часі, а по-друге, із нераціональним використанням робочого часу виконавців, коли праця державних виконавців оплачується з державного бюджету без відповідного його поповнення у такому випадку за рахунок стягнутого виконавчого збору, а також не буде компенсована і приватному виконавцеві через відміну справляння основної винагороди у разі самостійного виконання рішення боржником протягом відведеного для цього терміну. Тому така практика економічно не прийнятна ні для виконавців, ні для держави в цілому, а відтак зняття зазначеного законопроєкту з розгляду вважаємо виправданим.

У даному випадку у вигідному становищі опиняється лише боржник, який матиме додатковий час для фактично легалізованого ухилення від виконання рішення без жодних негативних наслідків, адже знатиме, що у разі відкриття виконавчого провадження ще для цього відведений спеціальний термін, протягом якого він зможе задовольнити вимоги стягувача без жодної відповідальності, тим самим нівелюючи суть обов'язковості рішень та підриваючи їх значимість і авторитет суду зокрема, знецінюючи і направлену на початок примусового виконання рішення роботу виконавців. Як констатував Верховний Суд стягнення виконавчого збору є ефективним засобом стимулю-

вання боржника до намагання виконати рішення суду самостійно до відкриття виконавчого провадження [9]. Тому, якщо розширювати можливості самостійного виконання в межах виконавчого провадження, то треба враховувати як інтереси виконавців, так і держави зокрема, казна якої теж поповнюється за рахунок виконавчого збору (сплачених податків із основної винагороди як заробітку приватного виконавця). У цьому зв'язку доречно оцінити як варіант зменшення розміру виконавчого збору (основної винагороди) залежно від етапу виконавчого провадження, на якому відбулося виконання самим боржником, а не повне звільнення його від стягнення відповідних платежів. Такі ризики для зобов'язаної за рішенням особи в будь-якому разі будуть приводом зважити доцільність виконання рішення, не допускаючи примусового виконання за участі компетентних суб'єктів, і не дозволить просто ігнорувати рішення до моменту їх залучення, що заодно не лише забезпечить баланс прав учасників правовідносин, а і підвищить рівень виконання рішень та все одно продовжуватиме популяризувати добровільне виконання.

Крім того, стратегією реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки, що схвалена Указом Президента України від 20.05.2015 № 276/2015 [10], одним із своїх завдань визначено впровадження дієвих стимулів для добровільного виконання судових рішень і загроза ініціювання примусового виконання рішення з подальшим безумовним стягненням виконавчого збору (основної винагороди) як санкції за попереднє невиконання рішення в добровільному порядку може бути як раз одним із таких дієвих заходів, які сприятимуть досягненню поставленої мети. Зазначеним також підтверджується, що впровадження строку для самостійного виконання із звільненням від сплати виконавчого збору (основної винагороди) і відтермінування вчинення виконавчих дій та вжиття заходів примусового характеру не є доцільним. Більше того, така практика є ризикованою, зокрема при виконанні майнових рішень, адже у даному разі протягом цього часу боржник може здійснювати недобросовісні дії направлені на ухилення від виконання рішення, у тому числі і щодо свого майна. У той же час, мова не йде про скасування такого роду строку при виконанні рішень немайнового характеру, що наразі першочергово становить 10 робочих днів, оскільки це є особливістю цієї процедури, адже факт виконання рішення залежить саме від добросовісності боржника і його дій, направлених на виконання такого, але при цьому не передбачається звільнення боржника від сплати виконавчого збору (основної винагороди) за виконання рішення цієї категорії.

Нераціональним видається введення відповідного строку для самостійного виконання і в контексті нещодавно прийнятих змін стосовно посилення судового контролю за виконанням рішень [11], у тому числі ухвалених судами і цивільної та господарської юрисдикції. Наприклад, щоб зобов'язати боржника подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення в певних категоріях справ стягувач може звернутися з відповідним клопотанням за умови відкриття виконавчого провадження (ч. 2 ст. 453-1 Цивільного процесуального кодексу України). Якщо ж при цьому після відкриття виконавчого провадження встановити строк для самостійного виконання, то відповідно у цей період нерезонно ініціювати відповідне питання перед судом.

Утім треба враховувати наявність випадків, коли боржник об'єктивно не мав змоги виконати рішення до відкриття виконавчого провадження, наприклад з причин того, що йому не було відомо про факт винесення рішення проти нього, зокрема коли таке є саме по собі виконавчим документом (виконавчий напис нотаріуса) чи підлягає негайному виконанню чи таке вступає в законну силу з моменту проголошення (прийняття) і може бути пред'явлене до виконання

на наступний день, а відтак часу на вжиття заходів для його виконання було обмаль або навіть просто боржнику не були відомі реквізити банківського рахунку стягувача [12], на які можна самостійно сплатити борг, то у такому разі такий боржник є добросовісним і безумовне стягнення виконавчого збору (основної винагороди) як наслідок відкриття виконавчого провадження у цьому разі є несправедливим по відношенню до нього. З огляду на що, такі ситуації повинні бути взяті до уваги і для їх врегулювання мають бути запропоновані окремі рішення, але не в межах вже відкритого виконавчого провадження, адже цим навпаки ускладнюється їх подолання для боржника. Наприклад, як один із запропонованих варіантів, є прийняттям надання строку для добровільного виконання у проміжку між набранням рішенням законної сили (виключенням залишається рішення, що підлягають негайному виконанню) і початком його примусового виконання (в ідеалі зверненням до примусового виконання – видачею виконавчого документа), до спливу якого, боржник може скористатися нагодою виконати рішення сам, а стягувач у свою чергу не буде мати права і підстав пред'являти його до примусового виконання. Таким чином, це допоможе запобігти негативним наслідкам для боржника, який свідомо мав намір виконати рішення, але не зміг його реалізувати, адже уникне збільшення розміру боргу за рахунок стягнення додатково з нього виконавчого збору (основної винагороди) за відсутності строку для самостійного виконання рішення в межах виконавчого провадження і відповідних пов'язаних з цим пільг. І навпаки звільнить виконавців від зайвої роботи, що по суті нівелюється у разі самостійного виконання рішення боржником одразу після відкриття виконавчого провадження, і яка ще тим паче не буде компенсована за наявності такого винятку для звільнення від стягнення виконавчого збору (основної винагороди).

Взагалі, якщо боржник добросовісний і має намір виконати рішення, то навіть в умовах поточної ситуації з урахуванням затримок видачі виконавчих документів, сьогодні цілком достатньо часу до відкриття виконавчого провадження для виконання приписів суду за відсутності об'єктивних перешкод. Втім, доречно було би встановити оптимальні строки для видачі виконавчих документів поки норма щодо звернення рішення до виконання (ч. 4 ст. 431 Цивільного процесуального кодексу України) залишається декларативною через відсутність Єдиного державного реєстру виконавчих документів, узгодивши їх із відповідним терміном для добровільного виконання,

визначивши цей період як часовий проміжок, що передуватиме видачі виконавчого документа і вплив якого і обумовлює таку можливість.

Висновки. Практика, коли надання строку на добровільне виконання встановлюється до видачі судом виконавчого документа або безпосередньо у судовому рішенні відома у таких країнах як Королівство Іспанія, Республіка Хорватія, Латвійська Республіка, Федеративна Республіка Бразилія, Мексиканські Сполучені Штати і позитивно себе зарекомендувала, тому може бути взята як приклад за основу та розвиватися і в Україні для запобігання подібних випадків, коли добросовісний боржник не встигає до відкриття виконавчого провадження виконати рішення, тим самим розвантажить і виконавців від звернень, які не зможуть бути забезпечені примусовим виконанням через дії на випередження самого боржника до чи всупереч вжиттю примусових заходів, при тому, що витрачений час на це не покривається за рахунок виконавчого збору (основної винагороди) у разі впровадження інституту самостійного виконання у тому вигляді, який вже існував раніше і знову пропонувався у вищезгаданому законопроекті.

Водночас, взагалі виключати вірогідність самостійного виконання рішення боржником у ході виконавчого провадження неможливо, такі випадки є і зараз непоодинокими, і при цьому навіть за чинного підходу щодо регламентації безумовного справляння виконавчого збору (основної винагороди) без винятку і у такій ситуації, боржники оскаржують постанови про стягнення цих коштів у судовому порядку і визнають їх неправомірними начебто через «пасивну» поведінку виконавця [13]. Тому з урахуванням означених ризиків, зокрема для виконавців, варто врахувати і їхні інтереси. Вводячи строк на добровільне виконання до пред'явлення виконавчого документа (і навіть без наявності такого) та, не запроваджуючи аналогічного в межах виконавчого провадження, при існуванні імперативного правила щодо безумовного стягнення після відкриття виконавчого провадження виконавчого збору (основної винагороди) в якості санкції за попереднє невиконання рішення, треба брати до уваги подібні наслідки. Тому як варіант для збалансування інтересів всіх учасників можна розглянути можливість зменшення розміру виконавчого збору (основної винагороди) у разі самостійного виконання рішення боржником залежно від стадії виконавчого провадження, на якому таке відбулося, і зважаючи на обсяг виконавчих дій, що вже встиг провести виконавець, з метою оплати його праці і компенсації понесених затрат.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України, прийнята Верховною Радою України 26.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 21.02.2025).
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 21.02.2025).
3. Про виконавче провадження: Закон України від 21.04.1999 р. № 606-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60614?find=1&text=%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80#w1_1 (дата звернення: 21.02.2025).
4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 21.02.2025).
5. Постанова Верховного Суду від 20 листопада 2019 року, судова справа № 480/1558/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85803961> (дата звернення: 21.02.2025).
6. Постанова Дніпровського апеляційного суду від 19 січня 2022 року, судова справа № 2-1218/11. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102633506> (дата звернення: 21.02.2025).
7. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. №1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19> (дата звернення: 28.02.2025).
8. Про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» щодо запровадження строку на самостійне виконання рішення: проект Закону від 14.09.2023 р. № 10048. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19> (дата звернення: 28.02.2025).
9. Постанова Верховного Суду від 11.08.2022 р., судова справа №640/23271/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105693473> (дата звернення: 28.02.2025).
10. Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки: схвал. Указом Президента України від 20.05.2015 р. № 276/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/276/2015> (дата звернення: 05.02.2025).
11. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень про судовий контроль за виконанням судових рішень: Закон України від 21.11.2024 р. № 4094-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4094-20> (дата звернення: 27.02.2025).
12. Снідевич О.С. Відсутність інформації про рахунки стягувача як перешкода у добровільному виконанні рішення суду боржником. Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні: Матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (27 жовтня 2023р., Чернівці) / редкол.: О.В. Щербанюк та ін. Чернівці: 2023. С. 345-349.
13. Постанова Верховного Суду від 16 квітня 2020 року, судова справа № 640/8425/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88814982> (дата звернення: 27.02.2025).